

Den næste sag på dagsordenen var:

**4) Første behandling af lovforslag nr. L 119:
Forslag til lov om gødning og jordforbedringsmidler m.v.**

Af fødevarerministeren (Hans Christian Schmidt).

(Fremsat 17/1 2007).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jens Kirk (V):

Fra bemærkningerne til dette lovforslag ved vi, at gødningsprodukter har været lovreguleret siden 1899. Den sidste regulering var i 1996. Formålet med denne regulering har gennem krav om mærkning været at sikre forbrugerne, dvs. landmænd, gartnere, skovbrugere, haveejere og andre, at de havde de nødvendige oplysninger med hensyn til kvalitet og indhold af de indkøbte gødningsstoffer.

I takt med at der i Danmark og i EU-sammenhæng fokuseres mere på sikkerhed for menneskers og dyrs sundhed, ligesom mere hensyn til miljø også spiller en større rolle, fokuseres der i højere grad på regulering af produktionsmetoderne frem for alene at fokusere på kontrol af det færdige produkt, hvilket fremgår af lovforslaget.

Men ellers videreføres i lovforslaget om gødning og jordforbedringsmidler i hovedtræk elementerne i den gældende lov. Der sker i den forbindelse en modernisering og en forenkling af bestemmelserne, men derudover indføres der som noget nyt et hensyn til den offentlige sikkerhed, idet visse typer af ammoniumnitratgødning kan misbruges til terrorformål. Der skabes således hjemmel til, at sådanne gødningstyper kan forbydes eller kun vil være tilladt for en nærmere afgrænset kreds.

Som noget nyt indføres der hjemmel til, at fødevarerministeren kan nedlægge de forbud og påbud, der er nødvendige for at sikre overholdelse af loven.

Venstre kan støtte lovforslaget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der ser ikke ud til at være nogen spørgsmål. Så er det hr. Troels Ravn som ordfører.

Troels Ravn (S):

Forslaget til lov om gødning og jordforbedringsmidler er et område, der har stor betydning for sikkerheden for menneskers og dyrs sundhed, ligesom hensynet til miljøet spiller en stadig større rolle. Socialdemokraterne sætter generelt menneskers og dyrs trivsel i centrum, ligesom det er prioriteret højt, at miljøet ikke udsættes for u hensigtsmæssige belastninger.

Socialdemokraterne hilser den teknologiske udvikling velkommen, også når det handler om fremme af planters vækst og jordforbedringsmidler, men vi er samtidig opmærksomme på, at udviklingen kan have vidtrækkende konsekvenser for forbrugerne og de fødevarerproducerende erhverv. Det er derfor nødvendigt, at myndighederne konstant er i stand til at kontrollere, at fødevarer produceres på en måde, så der tages hensyn til mennesker, dyr og miljø.

Socialdemokraterne vil aldrig tillade, at fødevarer produceres på en måde, hvor der ikke i processen tages hensyn til netop mennesker, dyrevelfærd og miljø. Vi kan ikke acceptere, at fødevarerproduktionen går ud over menneskers helbred, og det kan aldrig accepteres, at økonomiske interesser står over forbrugernes sundhed og sikkerhed.

Med hensyn til lovforslag nr. L 119 har jeg et par generelle bemærkninger. Lovforslaget indeholder en række positive elementer om forslag til forbedringer i forhold til gældende lovgivning. Socialdemokraterne kan udtrykke tilfredshed med, at hensynet til miljøet og til mennesker, dyr og planter fremover vil være omfattet af lovgivning.

Der er således en klar logik i at understrege, at hensynet til netop miljøet fremover skal indgå på lige fod med hensynet til mennesker, dyr og planter. Eksempelvis skal loven sikre, at der ikke tilføres jord og grundvand helbreds- eller miljøskadelige stoffer, og hensynet til miljøet har også tidligere indgået i lovgivning om gødning og jordforbedringsmidler, men med L 119 tydeliggøres dette hensyn, da det nu direkte fremgår af lovens bestemmelser og ikke blot omtales i bemærkningerne.

Jeg bliver nødt til her at anføre det synspunkt, at landbrugets fortsatte massive udledning af miljøskadelige stoffer som kvælstof og fosfor truer grundvandet og Danmarks vandforsyning, ligesom det medfører iltsvind i søer og vandløb med eksempelvis fiskedød til følge, og derfor skal udledningen og brugen af disse stoffer mindskes betydeligt.

Kl. 14.15

I lovens § 1 står der, at produkter til gødning og jordforbedring skal have en dokumenterbar effekt, være af god handelsmæssig kvalitet og ikke ved normalt brug må have en skadelig virkning for miljø, mennesker, dyr og planter. Socialdemokraterne mener, at det er afgørende vigtigt, at produkter, der er omfattet af loven, skal opfylde fastsatte kvalitetsnormer. Dette gælder ikke alene på produktionstidspunktet, men også når produkterne skal sælges og anvendes. Og derfor skal det også være muligt med henvisning til § 1 at forbyde salg af produkter, der ikke lever op til de beskrevne kvalitetsstandarder.

Lovens § 4 giver bl.a. ministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om produkternes indhold, pakning og mærkning og om registrering af produktionsvirksomheder, forhandlere, importører og distributører af gødning og jordforbedringsmidler. Socialdemokraterne er tilfredse med, at det nu præciseres, at virksomhederne er ansvarlige for det konkrete produkt, og at det er i virksomhedens ledelse, at ansvaret ligger for at sikre, at kravene i lovgivningen opfyldes i alle produktions- og distributionsled.

Socialdemokraterne mener, at DAKOFA, Dansk Komité for Affald, har en vigtig pointe i sit høringssvar til lovforslagets § 6. Paragraffen giver nemlig ministeren bemyndigelse til at forbyde salg og anvendelse af et produkt, hvis der er en begrundet formodning om, at produktet udgør en sikkerheds- eller sundhedsfare for mennesker, dyr, planter og miljø. DAKOFA foreslår, at hjemmelen ikke blot skal gælde ved en begrundet formodning, men også så snart det måtte antages, at der foreligger en sikkerheds- eller sundhedsfare, og det synspunkt bakker Socialdemokraterne op om.

Endelig skal jeg sige vedrørende lovforslagets afsnit om ammoniumnitratgødning, at der skal være forbud mod at sælge nitratgødning med over 28 pct. kvælstof til private brugere. Det synspunkt har Socialdemokraterne forståelse for. Regeringen må tage de nødvendige skridt i forhold til udbredelse af terror i Danmark, og vi kan tilslutte, at der sker en regulering, herunder forbud mod produkter, der udgør en risiko for den offentlige sikkerhed. Jeg vil blot bemærke, at alle brugere af nitratgødning bærer et ansvar for, at gødningen ikke kommer i forkerte hænder og anvendes til fremstilling af sprængstoffer og bomber.

Med baggrund i de her anførte betragtninger og bemærkninger kan jeg hermed give Socialde-

mokraternes støtte til lovforslag nr. L 119 om gødning og jordforbedringsmidler.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Christian H. Hansen.

Christian H. Hansen (DF):

Jeg skal gøre det kort. De ændringer, der ligger i det her lovforslag, er af teknisk karakter, som vi kan støtte op om, og vi bakker selvfølgelig også op om den lov, som ligger tilbage fra 1996. Jeg vil gerne sige, at vi i Dansk Folkeparti sætter hensynet til miljøet og også til dyr og til mennesker meget højt. Det er nogle af de tre grundelementer, der er udgangspunkt for vores politik, så vi kan støtte de elementer meget, der ligger her i lovforslaget.

Så er der det med, at man tager nogle hensyn til den aftale, der er indgået om terrorpakken for nogle af de her nitratgødningsprodukter, og det bakker vi også fuldt op omkring. Endvidere skabes der grundlag for en mere dækkende sanktionspraksis, hvis der skulle ske overtrædelser af EU's gødningsdirektiv. Det kan vi også bakke op om.

Der blev fra den tidligere ordfører fra Socialdemokratiet sagt noget om DAKOFA's høringssvar, hvor de nævner det her med, at ordet antages skal bruges i stedet for det, som står i loven. Det vil vi gerne under udvalgsbehandlingen indgå i en dialog med ministeren om for at se, om det er noget, der kan rettes til.

Ellers kan vi fuldt ud støtte lovforslaget og ser frem til en hurtig og effektiv udvalgsbehandling.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Og næste ordfører er hr. Allan Niebuhr.

Allan Niebuhr (KF):

Jeg skal heller ikke trække den her sag i langdrag. Det er jo en modernisering og en tilpasning af en bestående lov, som sikrer, at landmanden eller jordbrugeren ved, hvad det er for et produkt, han køber, og hvad det produkt indeholder. Det er jo almindelig sund praksis. Men det, at vi nu også får sat endnu mere fokus på, hvad det er for nogle produkter, der bliver brugt, hvilke skader de kan gøre på mennesker, på dyr og på planter, synes vi er en helt fornuftig tilgang, altså at hvis der er mistanke om, at et produkt kan være skadeligt, bemyndiger man

ministeren til at kunne gå ind og standse produktet, indtil man har kendskab til, om mistanken er begrundet.

Kl. 14.20

I forslaget ligger der også en sidebemærkning til netop ammoniumnitratprodukter, som man ved kan anvendes i terrrorsammenhænge, altså i decideret skadelig sammenhæng, som ikke er tiltænkt produktet. At man går ind og forbyder salg til private i den sammenhæng, finder vi selvfølgelig også helt naturligt.

Vi synes, det er et meget sympatisk forslag. Det er et miljøvenligt forslag, og den konservative gruppe kan støtte forslaget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Og næste ordfører bliver hr. Ole Glahn.

Ole Glahn (RV):

Ministeren præsenterer sit lovforslag ved at sige, at det i hovedtræk er en videreførelse af de elementer, der indgår i den nuværende lovgivning på det her område. Der var tale om nogle forenklinger og moderniseringer. Det, der står i den nuværende lov, og det, der kommer til at stå i den nye lov, for så vidt angår sikring af kvalitet og indhold i den gødning og de jordforbedringsmidler, der sælges, er et naturligt krav, nemlig at man som kunde ved, hvad det er, man køber. Det kan kunderne, og det er jo så landmænd, skovbrugere, gartnere og haveejere m.fl., være meget tilfredse med.

Det nye er, at hensynet til menneskers, dyrs og planters sundhed også vil indgå på lige fod med jordbrugernes behov for kvalitet og indhold. Ministeren bemyndiges til at forbyde salget af et produkt, hvis der er begrundet mistanke om, at det kan skade mennesker, dyr, planter eller miljøet i bredere forstand.

Denne del af lovforslaget er vi principielt tilhængere af, idet vi ligesom de foregående ordførere lægger meget stor vægt på, at hensynet til menneskers, dyrs og planters sundhed sættes i højsædet, ligesom det er vigtigt, at hensynet til det omkringliggende miljø også tilgodeses.

Jeg kan ikke i denne sammenhæng lade være med at sige, at vi her igen er i en situation, hvor man, hvis man havde økologisk produktion, ikke havde disse problemer. Så var man sikker på, at det var en del af det kredsløb, som naturen selv har skabt. Så man kan sige, at det også her er et udtryk for, at vi ikke kun anvender naturens principper, når vi driver landbrug, have-

brug og gartneri. Så vil jeg ikke sige mere om økologi i denne sammenhæng. Man ved jo, at vi fra Det Radikale Venstres side er meget optaget af økologisk produktion.

I lovforslaget gives der også mulighed for at regulere produktion, opbevaring, køb og salg, distribution, import og eksport af alle gødninger og jordforbedringsmidler. Der gives mulighed for at kræve samtlige led i handelskæden registreret. Årsagen er, at visse typer af ammoniumnitratgødning kan misbruges til terrorformål. Det er en afgørende nyskabelse i denne lovgivning, og som det også er sagt fra flere ordføreres side, er denne del af det et led i en antiterroraftale.

I Det Radikale Venstre er vi meget optaget af at mindske risikoen for terror, og derfor er vi helt enige i, at de forslag til indgreb over for ammoniumnitratgødning, som lovforslaget foreslår, forfølges. Men vi skal være sikre på, at vi bruger vores kræfter og vores indsats på områder, hvor det medfører den største mindskelse af risikoen for terror.

Vi er i Det Radikale Venstre meget usikre på, om det voldsomme kontrolapparat, som ministeren med denne lov kan etablere, står i et rimeligt forhold til risikoen. Hvorfor går man ikke udelukkende efter de gødningsarter, der indeholder en høj koncentration af ammoniumnitrat? Er det nødvendigt at kræve det samme for andre gødningssammensætninger og for jordforbedringsmidler?

Så godt som alle hørings svar indeholder kritik af det voldsomme bureaukrati, der skal opbygges, med de mange kontroller, fødevareministeren kan indføre. Det forstår vi godt. Vi vil under udvalgsbehandlingen gerne have belyst disse forhold yderligere.

For Det Radikale Venstre er det generelt vigtigt, at vi, hver gang der lægges op til yderligere kontrol og bureaukrati, stiller os selv spørgsmålet, om målet kan bære disse midler, ligesom det er vigtigt at prøve at sætte alle de enkelte lovforslags kontrolbestemmelser ind i en større sammenhæng med alle de andre love. Vi må spørge, om vi hver gang lægger en sten til et alt for bureaukratisk kontrolsamfund præget af mistillid og frygt.

Vi er også over for dette forslag meget betænkelige ved alle de bemyndigelser, der overlades til ministeren. Hver gang vi siger ja til det, flytter vi jo kompetence og indflydelse fra Folketinget til regeringen. Det er usundt ud fra et demokratisk synspunkt.

Vores samlede melding er, at vi går åbent ind i disse forhandlinger, idet vi synes, at de positive dele af forslaget vejer tungt. Men vi har altså en række kritiske spørgsmål, som vi gerne vil stille i udvalgsbehandlingen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Og næste ordfører bliver hr. Poul Henrik Hedeboe.

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Vi har forstået det sådan, at hovedvinklen på det her forslag faktisk er terrorbekæmpelse. Det er jo ikke normalt den vinkel, man har, når man snakker handelsgødninger eller kunstgødninger i landet, men det er hovedvinklen her, har vi forstået.

Kl. 14.25

Det medfører så en række andre ting. Der fokuseres på ammoniumnitratgødninger, som er over 28 pct. Der siger man, og det er korrekt, at de kan bruges til eksplosiver og til sprængstoffer. Forslaget lægger op til, at vi skal forbyde salget af det til private.

Man kan lægge en helt anden skabelon ned over, hvordan kunstgødninger bruges. De kan jo godt bruges farligt. Hvis der bruges rigtig meget af de koncentrerede gødninger, er det skadeligt for planters sundhed, og det går ned i grundvandet. Når vi kigger på, hvordan de bruges, kan vi jo se, at landbruget har udviklet en praksis, hvor man doserer meget præcist, og det er vi glade for set ud fra et miljøsynspunkt. Når vi ser på gødningen ude i haverne, ser vi, at der tit gødes med let hånd, og det vil sige, at dér, hvor der er mest risiko for overdosering, er på den private side. Så den vinkel passer fint ind her, nemlig at det er et udmærket sted at begrænse det.

Generelt kan jeg ikke lade være med at sige, at vi jo kunne undgå det meste af det her ved bare at indføre økologi, og det er der også ved at være et marked for. Men det er ikke det, der er forslaget.

Den terrordel, der er i det her, tror jeg i virkeligheden ikke meget på. Den lille begrænsning i at købe kunstgødning, som kan bruges som eksplosiver, ved at forbyde salg til private, kan man nok ret nemt omgå. Så der er nok ikke så meget terrorbekæmpelse i det, men incitamentet eller opfordringen til at gøre det her må komme fra EU, og det er det, vi følger.

Det, der gør, at vi faktisk ser positivt på det her, ud over det med de private haver, er også, at det, der hidtil har stået i bemærkningerne om

miljøregulering, nu kommer ind i selve forslaget. Jeg tror, det er udmærket at følge det her område meget tæt. Det bliver muligt at følge bedre op på det med skadelige stoffer i gødningerne, og efterfølgende, når der er sket en ulykke, f.eks. med eksplosiver, vil det blive nemmere at følge vejen tilbage til stoffet. At det element er der, kan henføres til terrorlovgivningen.

Men specielt det, at miljøhensynene er indskrevet i lovforslaget, er vi rigtig glade for, og vi vil faktisk følge det her positivt i lighed med de tidligere ordførere.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren, og så er det fødevareministeren.

Fødevareministeren (Hans Christian Schmidt):

Lad mig starte med at takke ordførerne for bemærkningerne, som er fremkommet her i dag. Det er en glæde at kunne konstatere, at der synes at være bred opbakning til lovforslaget.

Den gældende gødningslov, som stammer helt tilbage fra 1996, har jo haft som sit hovedformål at regulere gødningsens kvalitet og mærkning, og den enkelte jordbruger skal selvfølgelig kunne stole på, at der også er de næringsstoffer i gødningen, som mærkningen angiver. Med andre ord kan man sige, at landmanden skal have sikkerhed for, at han får det, som han har betalt for. Lovforslaget, som vi førstebehandler nu, har fortsat det formål, men vi kobler lige et par ekstra ting på.

For det første ønsker regeringen med lovforslaget at fremhæve hensyn til miljøet, det er også nævnt af flere ordførere. Ud over at give sikkerhed for indholdet af næringsstoffer åbnes der nu for, at der hurtigt og effektivt kan gribes ind, hvis der er begrundet mistanke om uønskede stoffer i gødningen.

For det andet indeholder loven de nødvendige hjemler til at opfylde anbefaling 42 i regeringens terrorpakke fra november 2005, som består i at begrænse offentlighedens adgang til ammoniumnitratholdige produkter, herunder også visse typer gødning med et højt indhold af ammoniumnitrat. Endelig har lovarbejdet generelt haft fokus på en forenkling og en modernisering af den gældende lov.

Jeg vil godt lige knytte et par bemærkninger til miljøet, for miljøet har spillet en rolle for nogle af ordførerne her. Altså lovens fokus er jo ændret fra primært at være rettet mod gødningsens kvalitet til nu også at inddrage hensynet til miljøet.

jøet ud over det allerede eksisterende hensyn til menneskers, dyrs og planters sundhed. Endvidere får vi med den nye lov grundlag for en mere dækkende sanktionspraksis, bl.a. rettet mod overtrædelse af EU's gødningsforordning. Vi får også mulighed for at kræve tilbagetrækning af et gødningsprodukt, hvis der er begrundet mistanke om, at der er skadelige stoffer heri.

Kl. 14.30

Så er det selvfølgelig også, som nogle af ordførerne har været inde på, noget helt nyt, at den offentlige sikkerhed indgår i loven. I regeringens terrorhandlingsplan er det vurderet, at ammoniumnitratgødning kan udgøre en sikkerhedsrisiko, da det forholdsvis let kan misbruges til terror, noget, vi jo desværre allerede har set både i USA og i Tyrkiet. Med lovforslaget får vi nu skabt den fornødne hjemmel til at iværksætte et forbud mod salg af ammoniumnitratgødning med et højt indhold af kvælstof til ikkeprofessionelle brugere.

Som opfølgning på regeringens terrorhandlingsplan er der nedsat en række embedsmandsgrupper på tværs af de relevante ministerier, og de arbejder lige nu med at vurdere bl.a. behovet for yderligere tiltag. Så lad mig understrege, at der jo er tale om en grænseoverskridende problemstilling, og at vi derfor varmt og aktivt støtter Kommissionen i at finde fælles løsninger.

Vi får altså nogle væsentlige tilføjelser ind i den nye lov, samtidig med at vi har givet den et tiltrængt servicecheck med henblik på modernisering og forenkling. Samtidig får vi balance i de hensyn, som myndighederne skal varetage i administrationen af loven, idet hensynet til miljøet nu vil indgå på lige fod med hensynet til mennesker, dyr, planter og sundhed. Endelig kan vi iværksætte tiltag af hensyn til den offentlige sikkerhed, som desværre er blevet nødvendiggjort af den udvikling, vi har set og ser i verden.

Jeg vil, som de ordførere, der også har sagt det, sige, at vi gerne skulle have et konstruktivt udvalgsarbejde, som vi jo plejer at have ved lovgivning på det her område. Det vil jeg gøre mit til at vi får, og jeg vil gerne deltage og svare på spørgsmål og også gerne eventuelt komme i samråd i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr.

B 56:

Forslag til folketingsbeslutning om forberedelse af en dansk sprogløve.

Af Søren Krarup (DF) m.fl.

(Fremsat 6/12 2006).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Lad mig starte med at takke Dansk Folkeparti for dette beslutningsforslag. Jeg er glad for, at vi nu får lejlighed til at genoptage drøftelserne om det danske sprogs status.

Der er nu gået 3 år, siden regeringen fremlagde sin sprogpoltiske redegørelse. Danmark fik dermed for første gang nogen sinde en samlet sprogpolitik. Der er sket meget siden da, og der er også taget mange rigtig gode initiativer. Sproget er blevet sat på dagsordenen, og der debatteres og skrives langt mere om sproget end tidligere.

Derudover har regeringen gjort en markant indsats for at forbedre undervisningen i dansk og sprogforståelsen i grundskolen og gymnasieskolen, ligesom der er sat penge af til efteruddannelse af gymnasielærerne i dansk.

På Kulturministeriets område er der også taget en række initiativer, som er med til at styrke det danske sprog. Der er bl.a. sat midler af til etablering af sprogpportalen www.sproget.dk, som Dansk Sprognævn og Det Danske Sprog- og Litteraturselskab i fællesskab sender i luften i 2007. På www.sproget.dk vil man kunne få rådgivning om det danske sprog.

Men der er også sket en rivende udvikling på en anden front, som trækker i den anden retning. Jeg tænker her på de videregående uddan-